

18. Hodnocení nabídek

Při hodnocení nabídek v rámci **procesu výběru** je nutné vycházet z analýzy stavu a potřeb knihovny. Vždy záleží na finančních možnostech knihovny a dalších okolnostech. S ohledem na tyto možnosti a okolnosti je třeba velmi dobře zvážit, kterým kritériím dát větší váhu (např. nejnižší ceně nebo nejlépe splněným technickým požadavkům). Kritéria hodnocení by měla být uvedena v poptávkovém dokumentu.

Výsledky bodování jednotlivých nabídek doporučujeme zapisovat do tabulky.

Knihovny, které mají povinnost vypsát výběrové řízení na základě zákona, se zákonem musí řídit i v otázce stanovení hodnoticích kritérií.

Pokud knihovna získá peníze z dotačního programu, je nutné řídit se podmínkami tohoto programu. Mezi podmínky může patřit vypsání výběrového řízení; mohou také být přímo stanovena hodnoticí kritéria.

18.1 Příklady hodnoticích kritérií

Mezi hodnoticí kritéria může patřit např.:

- splnění požadavků na funkcionalitu knihovního softwaru;
- míra využití stávající sítě a infrastruktury knihovny;
- schopnost dodavatele implementovat hardware a software a zajistit požadovanou/deklarovanou technickou asistenci a podporu (včetně rychlosti zajištění);
- potenciál pro nárůst fondu a čtenářů a pro další rozvoj vzhledem k technologickým inovacím;
- celková cena systému, včetně údržby hardwaru a softwaru pro následujících pět let provozu;
- zkušenost dodavatele s implementací ve srovnatelných institucích;
- počet úspěšných implementací dodavatele;
- finanční stabilita a historie dodavatele¹⁾;
- zkušenosti s migrací ze softwaru, který knihovna aktuálně používá;
- míra využití standardně dostupného hardwaru, operačního systému a běžné podoby dodávaného knihovního softwaru, bez nutnosti nestandardních úprav a zásahů;
- míra využití moderních přístupů a technologií, stav daného softwarového řešení vzhledem k moderním trendům a formám komunikace (např. využitelnost nezávisle na platformě, responzivní design či přístupnost pro uživatele s handicapem).

Žádný knihovní software obvykle neobsahuje všechny požadované funkce v požadovaném rozsahu. Rovněž postupy pro jednotlivé činnosti a procesy se mohou lišit od toho, na co jsou pracovníci knihovny zvyklí.

Některé z výše uvedených „nedostatků“ softwaru však v určitých případech mohou být přínosem a mohou vést k tomu, že knihovna přehodnotí své stávající postupy a zjistí, že existují postupy jiné, které jsou stejně efektivní (nebo v některých případech dokonce efektivnější).

Budte při hodnocení nabídek obezřetní, ale zároveň i otevření novým možnostem. Bez tohoto přístupu by knihovny nemohli zkoušet a využívat nové technologie a rozvíjet nové služby pro své čtenáře.

18.2 Příklady využití stanovených kritérií pro hodnocení

18.2.1 Hodnocení na základě váhy

Dvěma základními kritérii jsou cena a technické řešení. Pokud knihovna preferuje nabídku s nejnižší cenou, mohou být váhy nastaveny např. takto:

- splnění technických požadavků: 40 %;
- cenová nabídka: 60 %.

Pokud knihovna preferuje splnění technických požadavků, může být tento poměr opačný.

Dalšími kritérii mohou být např. finanční historie dodavatele a doporučení knihoven. Webberová a Peters²⁾ uvádí ve vzorovém poptávkovém dokumentu následující hodnocení:

- splnění specifikovaných požadavků na technické funkce a podporu: 50 %;
- cena navrženého řešení: 25 %;
- doporučení dalších knihoven, finanční stabilita a historie dodavatele řešení: 15 %;
- finanční historie dodavatele a jeho zákazníci: 10 %.

18.2.2 Hodnocení míry splněných požadavků vzhledem k ceně řešení

Tento způsob vyžaduje přesný výčet funkčních a dalších požadavků, obvykle formou víceúrovňového číslovaného seznamu³⁾. Hodnotí se celková míra splnění požadavků, lze hodnotit také míru splnění jednotlivých požadavků (vyjádřenou např. stupnicí: dostupné, připravuje se, nedostupné). Splnění požadavků je vyhodnoceno v poměru k požadované ceně řešení.

Míru splnění lze vyjádřit v bodech nebo v procentech. Některým funkcím a požadavkům lze také přiřadit vyšší koeficient důležitosti.

18.2.3 Další možnosti hodnocení

Další možností je např. bodování jednotlivých stanovených kritérií. Může jít např. o výše uvedená

možná kritéria nebo jejich skupiny. Vždy je ale třeba pečlivě zvážit, která kritéria mají přednost a těm pak konečném hodnocení přidělit vyšší váhu. Např. kritérium ceny bude mít vyšší váhu než splnění formálních náležitostí, takže získaný počet bodů vynásobíme přiděleným koeficientem.

Hodnocení softwaru v průběhu procesu získávání informací

Bilalová⁴⁾ uvádí možný postup hodnocení, který je součástí procesu sběru informací o softwarech (tj. nejde o hodnocení nabídek v rámci výběrového řízení) a provádějí jej členové projektového týmu:

- z dostupných softwarů vybrat tři až pět vyhovujících;
- na webových prezentacích jednotlivých firem/softwareů projít deklarované vlastnosti softwaru a reference;
- získat informace o dodávající firmě, její stabilitě, historii aj.;
- získat demo verze softwaru;
- projít demo verzi každého softwaru a porovnat silné a slabé stránky jednotlivých modulů (nejlépe pomocí kontrolního seznamu ve formě tabulky);
- najít písemné hodnocení daného softwaru;
- získat informace o daném softwaru prostřednictvím knihoven z okolí;
- srovnat poznámky členů projektového týmu, prodiskutovat problémy, konfliktní momenty, silné a slabé stránky a pokusit se u každé sporné bodů najít shodu s ostatními členy projektového týmu;
- pozvat zástupce reprezentující jednotlivé firmy/softwarey, aby předvedli software a na základě konsolidovaných poznámek jim klást otázky;
- po prezentacích softwarů se setkat s dalšími členy projektového týmu a zhodnotit demo verzi, praktickou ukázkou softwaru a další získané informace;
- na základě výsledků tohoto hodnocení zvolit preferovaný software.

Doporučené zdroje

Příklad hodnoticí tabulky na stránkách agentury CzechInvest.

1) , 2)

WEBBER, Desiree a Andrew PETERS. *Integrated library systems: planning, selecting, and implementing*. Santa Barbara: Libraries Unlimited, 2010. xii, s. 151–152. ISBN 978-1-59158-897-9.

3)

Např.:

2. Požadavky na online katalog

2.1 Obecné požadavky

2.1.1 Uživatel musí mít možnost volit mezi základním a pokročilým vyhledáváním

2.1.2 Uživatel musí mít možnost procházet katalog podle autorů, názvů a předmětových hesel

2.1.3 ...

2.2 Čtenářské konto

2.2.1 Po přihlášení do čtenářského konta musí uživatel mít možnost prodlužovat výpůjčky

2.2.2 ...

4)

BILAL, Dania. *Library automation: core concepts and practical systems analysis*. 3rd ed. Santa Barbara (CA, USA): Libraries Unlimited, c2014, s. 53-55. ISBN 978-1-59158-922-8.

From:

<https://prirucka.osvobozena-knihovna.cz/> - Metodické příručky pro knihovny

Permanent link:

https://prirucka.osvobozena-knihovna.cz/aks/hodnoceni_nabidek?rev=1569317480Last update: **2019/09/24 11:31**